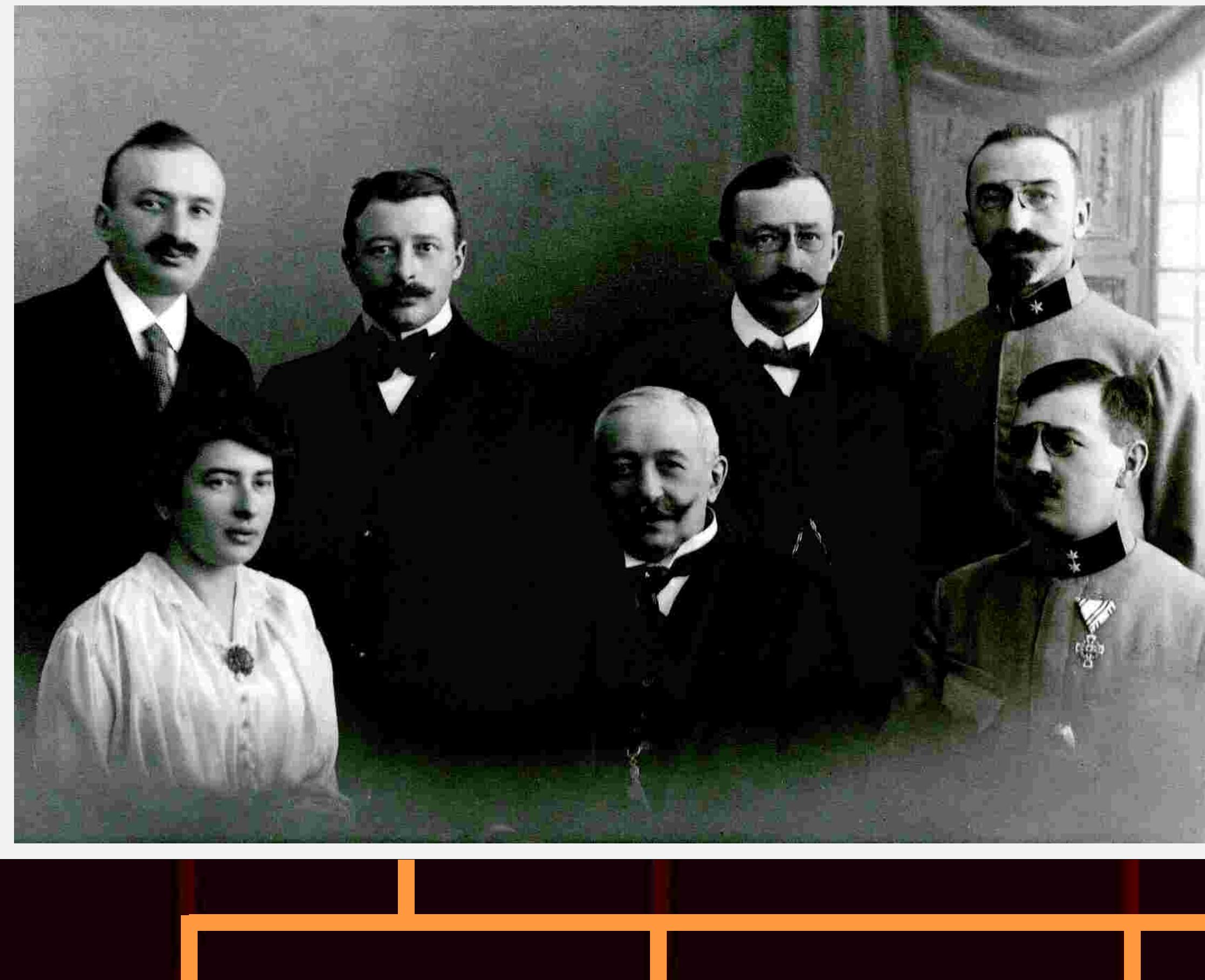
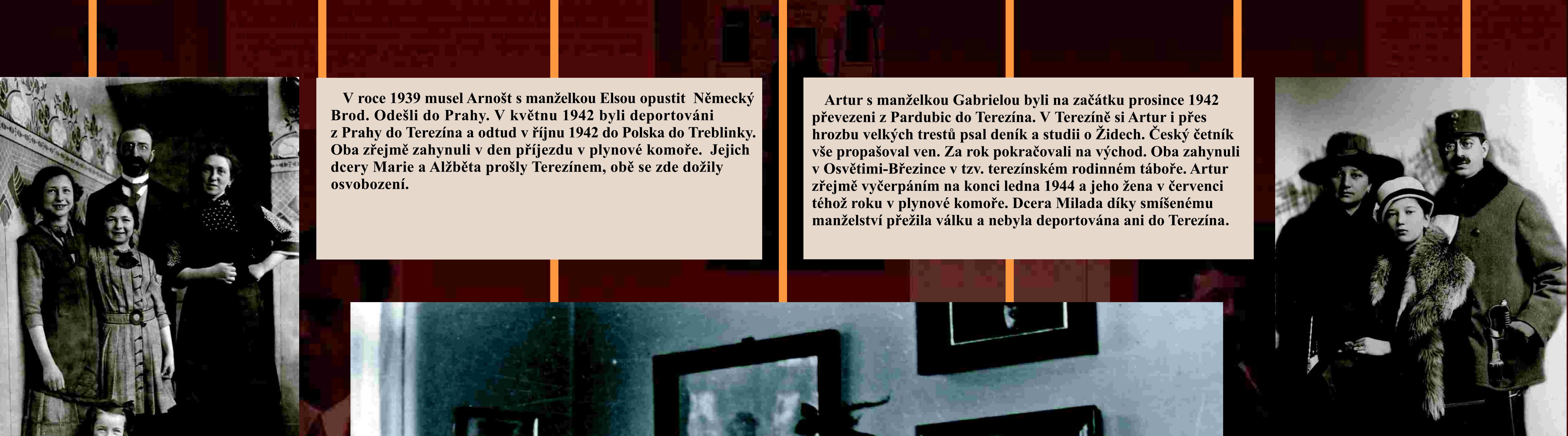

Rodina Pachnerova z Havlíčkova Brodu

Josef Pachner s dětmi, 1918
Nahoře zleva: František, Oskar, Pavel, Arnošt
Dole zleva: Alma, Josef Pachner, Artur

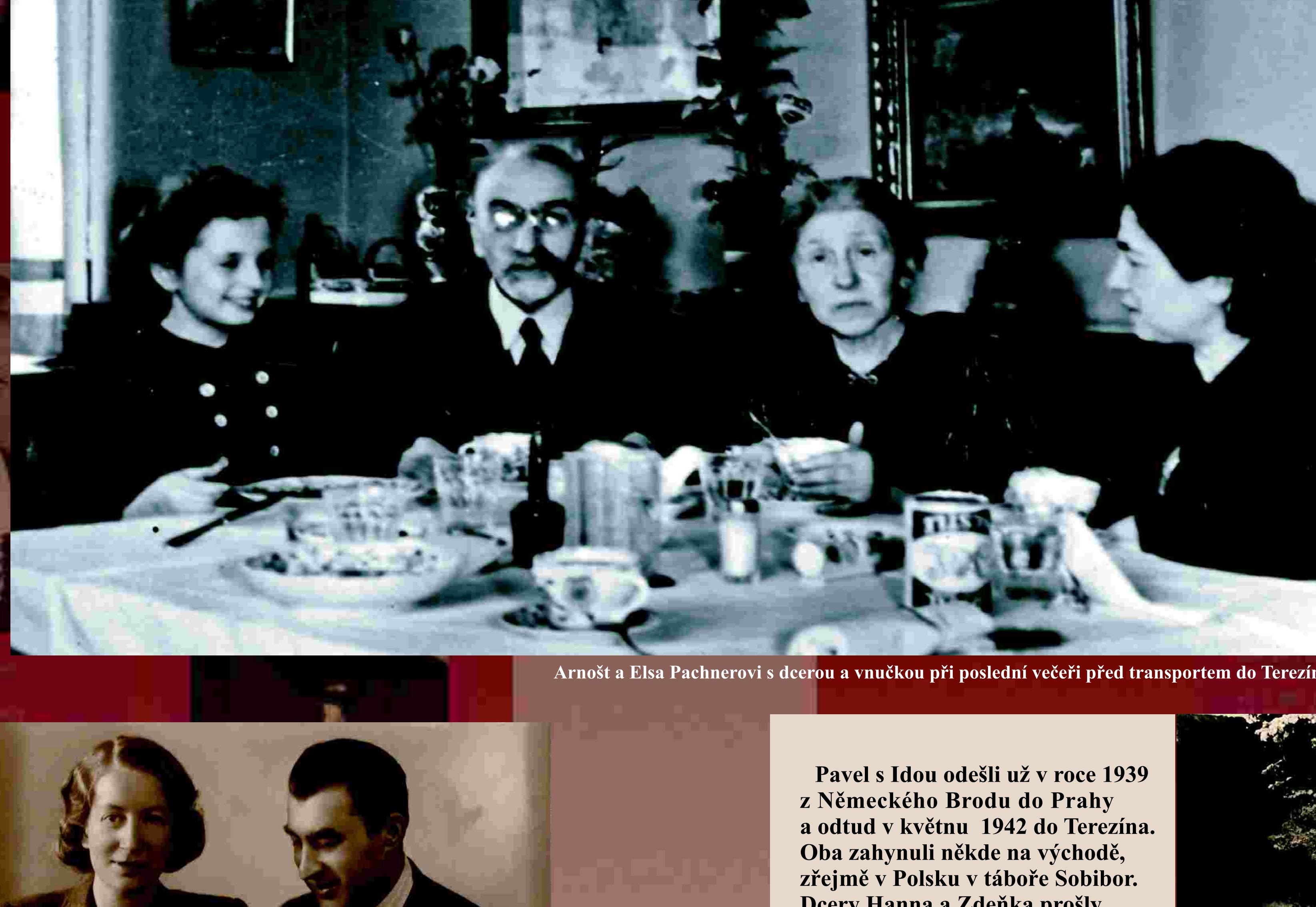

V roce 1939 musel Arnošt s manželkou Eslou opustit Německý Brod. Odešli do Prahy. V květnu 1942 byli deportováni z Prahy do Terezína a odtud v říjnu 1942 do Polska do Treblinky. Oba zřejmě zahynuli v den příjezdu v plynové komoře. Jejich dcery Marie a Alžběta prošly Terezinem, obě se zde dožily osvobození.

Artur s manželkou Gabrieli byli na začátku prosince 1942 převezeni z Pardubic do Terezína. V Terezíne si Artur i přes hrozbu velkých trestů psal deník a studii o Židech. Český četník vše propošával ven. Za rok pokračovali na východ. Oba zahynuli v Osvětimi-Březince v tzv. terzinském rodinném tábore. Artur zřejmě vyčerpaný na konci ledna 1944 a jeho žena v červenci téhož roku v plynové komoře. Dcera Milada díky smíšenému manželství přežila válku a nebyla deportována ani do Terezína.

Arnošt a Elsa Pachnerovi s dcery

JUDr. Pavel Rotter s manželkou Martou

Arnošt a Elsa Pachnerovi s dcera a vnučkou při poslední večeři před transportem do Terezína

Ukázka z deníku, který si psal Artur Pachner:

„Je lehké psát záznamy, máme-li plnici pero, psací stůl, papír a světlo. A máme-li kousek soudromi. Nemám, než malý kousek rukou a ruce jsou mimořádně pravidelné, když je všechno falešné papír a kámen a žádost, a pak 70 cm šířky a 1 m 80 cm délky v moři v koutě na pláži, vydážáděné měkkými cihlami, jejichž ruční prach tříší lázeň, saturová, boty i telo. Jen malým vkládáním sníká sem trochu denního světla. Svitíme dílem a nočí duchací svíčkovou žárovkou, abychom ustavění neklapaly přes trámovou. Homosy nazývají tuto lidiškou posadu „ubikaci“. Na nekolaži dveřečních metech je nás uskladněno říct. Muži i ženy pochodem. Zjeme, jíme, spime a umíráme na svých slamicích, stěsnaných vedle sebe bez ulicek. Lucus a non lucendo, nejsou phénym slámovy, nýbrž hrabou zchumlanou dřevitou vlnou, prosaklé moči i výkaly a závissení. Dědicívi měm předchádci, kterého včera shlito krematoria. Byla doba – je neuvěřitelně davaň – když jsem měl všechno, co teď tak bolestivě postrádám. Teč nekolik tisíc stov, se kterým se po týdny morim, byl bych za jediný den hodil na papír. Vždyť jsem měl i psaci stroj. Underwood e. 5.“

Alois Rotter, Almin manžel, odešel nejdříve do Prahy, pak v září 1942 pokračoval transportem do Terezína. Zemřel někdy v září 1942 v Malém Trostinci v dnešním Bělorusku. Pavel se stal právníkem. Před válkou působil v Polné u Jihlav, pak odešel do Prahy. V srpnu 1942 byl odvezен s manželkou a sedmiletým synem Petrem do Terezína a měsíc poté transportem do Malého Trostince. Zahynuli všichni okamžitě po příjezdu. Zřejmě smrt zastřeleném do hromadného hrobu.

Jiří Rotter stejně jako otec obchodoval s textilem. Uměl dobré německy a anglicky, hrál na housle. Oženil se a v lednu 1942 se mu narodila dcera Věruška. V té době již žil i v Praze. I přes obrovské nebezpečí byl činný v protinacistickém odboji. Celá rodina byla v říjnu 1942 poslána do Terezína a odtud na podzim 1944 do Osvětimi-Buchenwald. Manželka i dcera zahynuly v Osvětimi-Březince. Věruška Rotterová byla nejmladší obětí holocaustu z rodiny Pachnerovy, byly jí 2 roky a 10 měsíců.

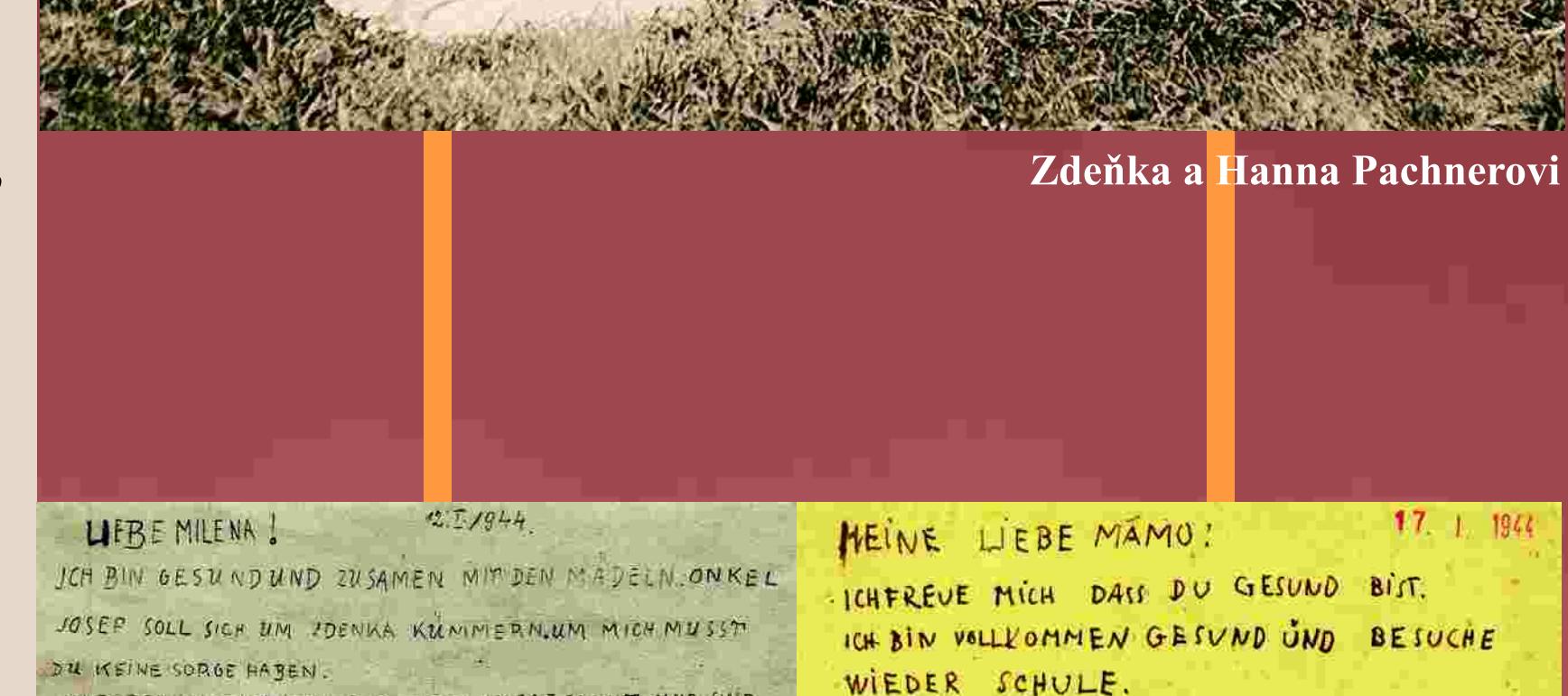
Pavel s Idou odešli už v roce 1939 z Německého Brodu do Prahy a odtud v květnu 1942 do Terezína. Oba zahynuli někde na východě, zřejmě v Polsku v tábore Sobibor. Dcery Hanna a Zdeňka prošly Terezinem a dožily se tam konce války.

12.1.1944

Milá Mileno!
Jsem zdráv a i děvčaty. Strýček Josef má pečovat o Zdeňku. O mne nemusíš mít starost. Všechni známi nás hned navštívili a jsou velmi mili. Těším se, že mi velmi brzo napišete.
Pořídely dostaváme velmi rychle.
Bud hodná a postušná a zůstanu zdráva.
Zdraví Tě a tiba máma

17.1.1944

Moja milá mámo!
Mám radost, že jsi zdráva. I já jsem celkem zdráv a znovu navštívuj školu. Domá je všechno v pořádku, nemusíš si dělat starosti.
Myslím na Tebe.
Líbám Milena

Zdeňka a Hanna Pachnerové

Ze všech sourozenců tedy válku přežil jen František. Jedna rodina, čtrnáct obětí. Čtrnáct zmizelých sousedů...

Náš příběh začíná v květnu roku 2006, kdy nám byly nabídnuty prostory pro uspořádání výtvarné výstavy. Proč se ale radši nepokusit vypátrat osudy nějaké židovské rodiny a neseznámit tak veřejnost s tím, jaký byl holocaust krutý? S obrovskou touhou něco dokázat se naše skupina patnácti děvčat ze ZŠ Štoky pustila do odkrývání minulosti rodiny Pachnerovy z Havlíčkova Brodu. Bádalo se především o prázdninách. Spoustu krásných letních dnů jsme tak strávily v archivu a knihovnách nad starou korespondencí, kronikami, novinami a jinými dokumenty. Nadšení nás neopustilo, a tak jsme se v srpnu 2006 přihlásily do projektu Zmizelých sousedů. Největší zlom nastal, když se jedně z nás pomocí internetu podařilo spojit se s potomkem Pachnerových. Z původních patnácti nás vytrvalo devět.

Františka 12. října 1944 povolali do koncentračního tábora Hagibor v Praze, ale tam se stal záchrak. Po dvaceti dnech Františka pro bidný stav posílal příslušník SS domů umírit. On se však uzdravil, na další předvolání na Hagibor nereagoval a tím si zřejmě zachránil život. Petr, jeho syn, prošel ke konci války táborem v Postoloprtech. 4. dubna 1945 z něj utekl a do konce války se skrýval u rodičů ve Zlíně. Dceru Eva se před koncentračním táborem zachránila. Onemocná záškrtem a za pomocí známých lékařů zůstala jako přenašečka této nemoci doma.

Martě Pachnerové bylo padesát šest let, když byla odvezena do Terezína. Zahynula v Malém Trostinci v červenci 1942. Syn Oskara a Marty, Hugo, byl lékař. V listopadu 1942 byl z Prahy odvezen do Terezína a po několika týdnech skončil v Osvětimi-Březince. Konec války se nedozírel. Dcera Věra prošla v posledních měsících války Terezinem a dožila se zde osvobození. Zachránilo ji smíšené manželství. Po válce byla jediná z celé rodiny Pachnerových, kdo žil v Havlíčkově Brodě. Zemřela v říjnu roku 1990.

Digital Photo Express WWW.FOTOVYSOCINA.CZ OLYMPUS RING FOTO GRÁCIE EU

Projekt dívek ze Základní školy Štoky www.zsstoky.com

Havlíčkův Brod, červen 2007

Horní řada zleva: Lucie Křížová, Lenka Klinčúchová,

Katerina Boumová, vedoucí projektu Barbora Voldřichová,

Katerina Rýpalová, Monika Křížová,

Dolní řada zleva: Gabriela Kubátová, Denisa Jelinková,

Eva Dušáková, Eliška Komípková

